

Építők SE
Heliktit Barlangkutató
Szakosztály Jelentése

1997

É P I T Ó K SE.

Heliktit Barlangkutató Szakosztály

1997. évi jelentése

KÉSZITETTÉK:

Hartig Miklós

Hartig Judit

Kállay István

Kállayné R. Judit

Oroszlán Zoltán

Szilágyi László

Vajthó Zoltán

Móri Lajos

TARTALOMJEGYZÉK

- I. A csoport 1997. évi munkaterve
- II. A fejezetek rövid összefoglalása
- III. Beszámoló a csoport feltáró és barlangvédelmi tevékenységéről
- IV. Tudományos munkák
- V. Dokumentációs munkák
- VI. Csoportélet

II. A feladat megnevezése
A Veszprémi Építők SE Heliktit
Barlangkutató Csoport
1997. évi munkaterve

1. A Szentgál melletti Mecsek-hegy oldalában lévő Kő-lik barlang további kutatása. A "Nagy"Teremből nyíló "Pele" járat további bontása.
2. A legalsó szint bontása, további kutatása a 10-es mérőpontnál.
3. A "Régész" járat további feltárása.
4. A barlangban klimatológiai mérések végzése egész évben.
5. A kutatóháznál javító és karbantartó munkálatok végzése.
6. Előadások tartása, publikálások.
7. Magashegyi túrák - Alpok, Magas Tátra, síelés, teljesítménytúrákon részvétel.

Hártig Miklós
Heliktit Barlangkutató
Csoport vezetője

II. A fejezetek rövid összefoglalása

A III. fejezet a csoport 1997. évi munkáját ismerteti, melyben a fontosabb feladatok a következők voltak:

- A szentgáli Kő-lik barlangban a legalsó szint bontása
- A "Pele" járat további ásása
- A "Nagy" teremből nyíló "Északi" járat bontása
- A Tanösvény karbantartása, útfestés
- A kutatóháznál köműves-, javító-, és karbantartómunkák végzése

A IV. fejezet a barlangban végzett léghőmérséklet mérések eredményeit tartalmazza.

Az V. fejezet a dokumentációs munka,

A VI. fejezet a csoportéletről szól, melyben túrákról, ujságcukkekről, rendezvényekről számolunk be.

III. Beszámoló a feltáró és barlangvédelmi
munkáról

Szakosztályunk, a veszprémi Építők SE Heliktit Barlangkutató csoportja tovább folytatta kutatását a szentgáli Kő-lik barlangban.

A legalsó szinten sajnos nem tudtunk sokat tovább haladni. létszámproblémák miatt.

A felső, "Nagy" teremből nyíló "Pele" járatot ástuk tovább, és hat métert jutottunk előrébb. Egyenlőre még semmi nagyobb helyre nem sikerült itt bejutni.

A "Nagy" teremből északi irányba nyíló járatot bontottunk még tovább. Itt 60 fokos szögben adta magát a folyosó.

Az oldalfalak szálkövek, a folyosó jelenlegi legalsó szintje laza, löszös, agyagos keverék. Itt 10-12 métert haladtunk előre.

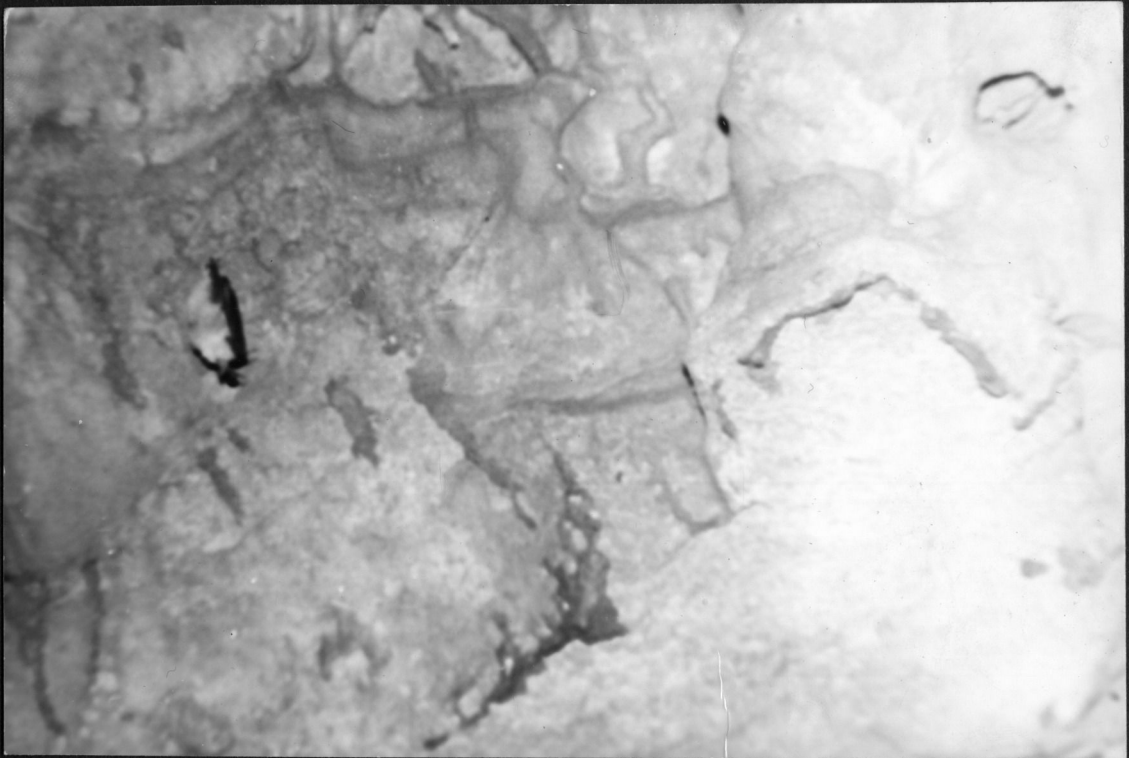
Északi irányban halad előre, ami azt sejteti, hogy a Mecsek hegy északi csücskén levő két kis barlang felé veszi útját. Természetesen ez még elég nagy távolság, de az irány az jó. E két kis barlangi üregről már korábban beszámoltunk. Ha itt meg lesz az összeköttetés, akkor a barlang elérheti a másfél kilométert is.

Végeztünk a barlangban léghőmérséklet méréseket is, melynek eredményét a tudományos jelentésnél közöljük. A mérést Oroszlán Zoltán végezte, az eredményeket pedig Makrai László főgeológus lektorálta.

A már korábban kialakított tanösvényt karbantartottuk, tisztítottuk, utat festettünk. A kutató bázison festéssel és mázolóssal tartottunk rendet, tisztaságot.

Megrendeztük a már hagyományos Természetvédelmi és Barlangvédelmi napot szeptemberben. Ez volt immár a hatodik alkalom.

A csoportélet című fejezetünkben beszámolunk a résztvevők létszámáról és a lebonyolításról.

Myotis Myotis

IV. Tudományos munkák

- A barlang léghőmérsékletének mérése

III. mérési ciklus

- Melléklet

ESSEGVÁR „1993” ALAPITVÁNY
VESZPRÉM

Hőmérséklet mérési program

Kő - lik barlang

Szentgál

Hőmérséklet mérési program.

3 mérési ciklus

Kő - lik barlang

Szentgál

3. mérési ciklus

(1998. 02.20 - 02.28.)

Óránkénti hőmérséklet regisztrálás és változásainak figyelése.

Mérési program vezetője:

Oroszlán Zoltán

Essegvár "1993" alapítvány

Veszprém

Minden jog fenntartva !

Veszprém 1998. 03. 06.

Hőmérséklet mérési program

Kő - lik barlang.

Szentgál

3 mérési ciklus

(1998. 02. 20 - 02. 28.)

HELIKTIT barlangász csoport és az Essegvár " 1993 " alapítvány között kötött együttműködési megállapodás értelmében a mérési program folytatása képen az alapítvány lefolytatta a 3 mérési ciklust . Ebben a mérési időszak lényegében a májusi időjárásnak következménye képen kora tavaszi időszaknak felelt meg.

Az első tájékoztató anyagban (1995- évben) már szerepelt vázlatos leírásban a barlang geológiai és topográfiai jellemzése a barlangnak. Ezt a vázlatos leírást majd a kutatási program végén az összesítő anyagban tapasztalatok alapján szakértői anyagként lesz megadva.

A mérési ciklusok által mért adatok bővülésével már sokrétű kiértékelési dokumentáció állítható össze.

3 sz. mérési ciklus: 1998. 02. 20 -02. 28.

Telepített mérőeszközök: UNITERM - 5. Hőmérséklet - regisztrálok. (Pt. 100-as) szenzorok mikroprocesszoros mérőkört tartalmaznak. IBM 586 -os számítógéppel programozva 10 - 60 perc között és 0, 1 C. -ós mérési tartományban mérték az adott környezet hőmérsékleti adatait. Mérési adataikat korlátlan ideig őrzik, Mérések kiértékelésével, számítógéppel kiolvasható, értékelhető.

Kő - lik barlangban 3 darab UNITERM - 5 típusú mérőeszköz lett elhelyezve különböző helyre. (Ugyan azok a mérési helyek melyek az előzetes ciklusokban szerepeltek.) a mérési eszközök különböző helyeken de egy detektálási időre állítva mérésenként) . A mérési pontosságuk : 0,01 C. fok. Adattárolási képessége ciklusonként 5 000 adat.

Kő - lik barlang vázlatos alaprajza a mérőeszközök bejelölésével.)

léghőmérséklet mérésekhez nélkülözhetetlen egy napi átlaghőmérsékletet mérő omás adataira. Ezek meteorológiai adatainak felhasználásával a Kő - Lik barlang első hőmérsékleteit összehasonlítás képen lehet fel használni.

ben az anyagban Veszprém város 1998. Február havi átlaghőmérsékleti diagramja erepel. Ezen belül pedig a mérési ciklus időszaka kiemelve. Látható hogy az őszak a sokévi átlag feletti hőmérséklettel rendelkezik. Hogy miért ilyen ezt majd meteorológusok megválaszolják.

Meteorológiai állomás adatainak rövid jellemzése.

3 mérési ciklus alatt a légköri mért értékek változatos képet nyújtottak. hónap elején -7,85 C. fok (02.01.) a hónap közepén 15.2 C. fokra (02.16.) hónap végén 9.7, (02.28.) Március hónap elején 4.1 C. fok (03.01.)

havi diagram összesítőből kiemelve a mérési ciklus időszakát , akkor az átlagban 67 C. fok volt. Elégé meleg időszaknak számít, mivel téli időszak és átlagosan - 8.0 fok és -15.0 C. fok között szokót mozogni az átlag hőmérséklet.

Kő - lik barlang, Szentgál.

Bejárati szakasz.

vázlatos barlangi alaprajzon jelzet részre telepített mérőeszköz mérési eredményei alapján (1998. 02. 20- 02.28.) diagramon megjelenítve némileg hullámos vonalat lott. Ez természetesen a külső hőmérsékletre való reagálás. Nem olyan érzékenyen agált de érzékelhető.

sz. melléklet.

z ingadozás mértékének kiemelése jól mutatja hogy reagált a műszeregység . diagrammon 1998 02.20.-02.21. időszak van kiemelve. A kiemelésen szerepel az ránkénti mérések.

/A. melléklet.

z időszak elején (1998 02.20. 19:00 h) 6.4 C. fok. Az időszak végén (1998.02.21. 1: 00 h.) lesűjdedt 5.64 C. fokra.

B. melléklet.

En a diagramon jól látható, hogy mennyire ingadozott a görbe. A kiemelt időszakon (1998. 02. 24. 00:00 h) 6.2 C. fok. a végén pedig (1998. 02. 24. 19:00 h.) ugyan úgy megtartotta ezt az értéket. A közte levő területen sinusgörbeszerű illamzás látható.

C. melléklet.

kiemelt diagram területen egy érdekes süllyedési és emelkedési szakasz jelenkezik. Egy teljes napot ölel fel. (1998. 02.26.)
2 C. fok 1998. 02. 26. 01:00 h kor , a végén ismét vissza ál a 6.2 C. fok- ra 1998. 02. 26. 11:00 h-kor. Lesüllyedés 05:00 h - 07:00 h kor figyelhető meg.

Összegezve pedig megállapítható, hogy a bejárati szakasz kismértékben de érzékenyen reagál a kinti hőmérsékletváltozásokra. Ezt mutatják a diagram mellékletek.

Nagyterem.

terem helyzeténél fogva a gyors és váltózó hőmérsékletek, lecsengve és jelentős ingással jelentkeznek. A léghőmérséklet meg állapódik, és egyenletes görbén megjelenítve figyelhető meg. (2 sz. melléklet.)
mérés időszaka 1998. 02. 20. 17:00 h - 02. 28. 03:00 h.

l látható az egyenes vonalú és egyenletes hőmérsékletet tartó nagyterem diagramon egy kis intezittású hőmérsékletingadozás.

/ a. melléklet.

kiemelt diagram részen (1998. 02. 22. 08:00- 16:00 h.) jelentősnek mondható emelkedés látható. A kezdőrészen az induló hőmérséklet 7.4 C. fok. a befejező részen 7.5 C. fok. A közte levő részen 11:00- 15:00 h- ig. a görbe emelkedik. Ez az emelkedés annak mondható, hogy ebben az időszakban a Kő - lik barlangot látogatta meg. Ezeknek a látogatóknak a test hőmérsékleti kisugárzása által felmelegedett terem hőmérséklet mutatható ki.

Alsó terem

A barlang szerkezetéből adódóan ez a terem helyezkedik el a legmélyebben. Ez által a felszíni légmozgások és hőmérsékletváltozások itt érvényesülnek a mélyebb rétegekben.

sz. melléklet.

mérési diagramon egyenletes hőmérséklet mutatkozik mely, megállapodik 8. 0 C.
okban. Ezt némi ingadozások szakítják meg.

/ a. melléklet.

vizsgált időszakban szintén kimutatható a barlangot látogatók által létrehozott
anomália. (1998. 02. 22. 01: 00 h - 02. 22. 17: 00 h.)

megjelentősebben látható időszak 1998. 02. 22. 11: 30 h - 15:00 h.- ig.

ÁLTALÁNOS ÖSSZEFOGLALÁS A MÉRÉSI CIKLUSRÓL.

kihelyezett 3 mérőeszköz pontossága megfelelő erre a feladatra. A környezeti
hatásokat jól bírták attól függetlenül, hogy kényes mikroelektronikai berendezések.
Kiválasztott időszak meteorológiailag elége változatos képet nyújtott. A barlangi
termek és járatok átlaghőmérsékleteit jól lehetett nyomon követni.

értékelhetők voltak. Az eltérések nagyságrendileg nem voltak.

mérési ciklusok összes adatainak egybevetése után készülhet el egy összefoglaló
anyag. Az eddigi mért adatok még nem elegendők erre.

következő tervezet mérési ciklus 1998. július ill. augusztus hónap.

tervezett mérési ciklus adatainak felhasználásával az év végén készül el az
összefoglalás.

ajánlatos lenne a nagyterem és az alsó terem repedés hálózatának felderítése.
Ez az ajánlás a 2 sz. mérési ciklus végén már jelezve volt.

Méréseket végezte, és összeállította:

ESSEGVÁR "1993" ALAPÍTVÁNY

Veszprém, Hasztkorlát út 14/A. 8148.

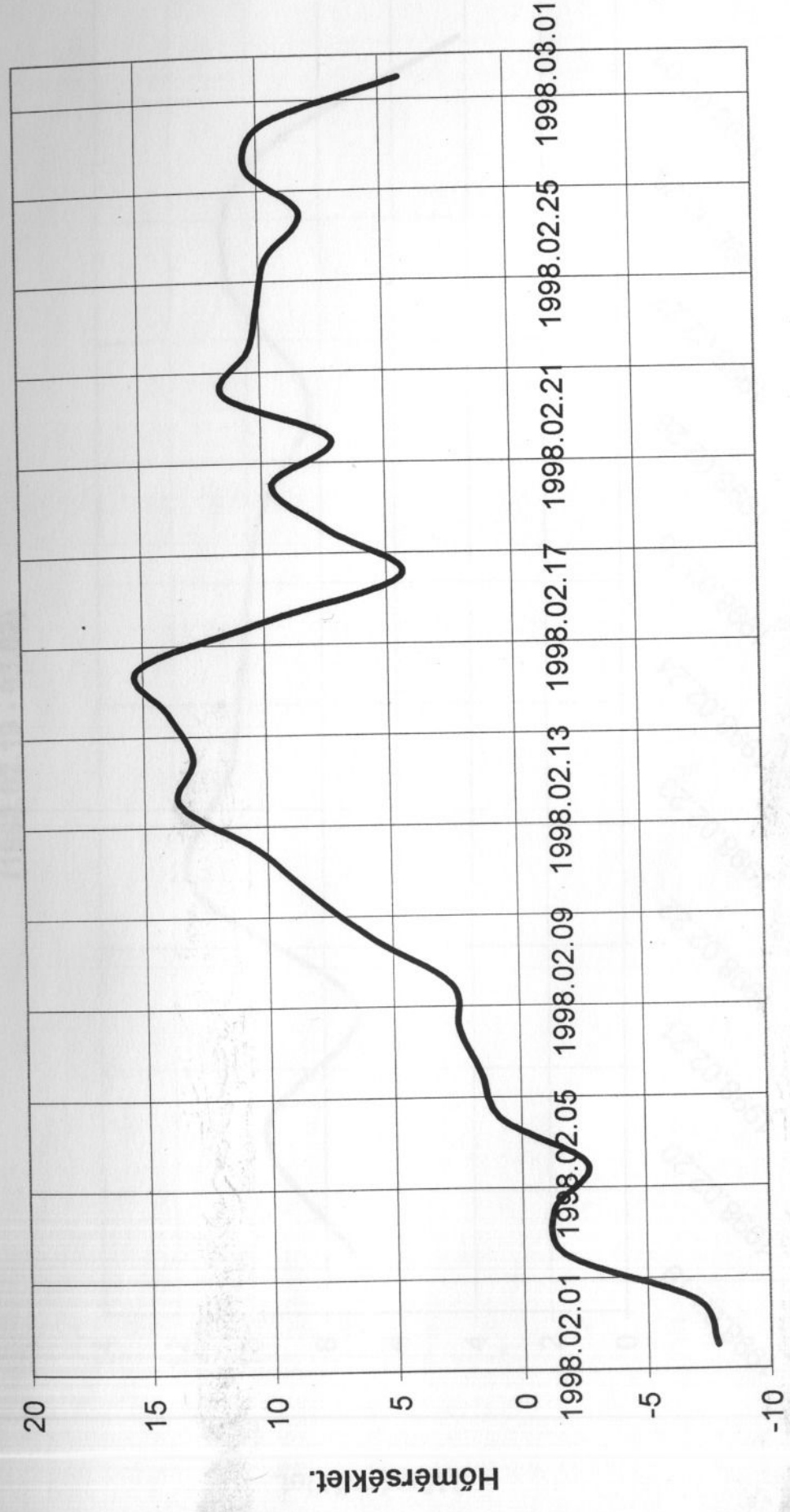
Oroszlán Zoltán

Essegvár " 1993 " alapítvány

Veszprém

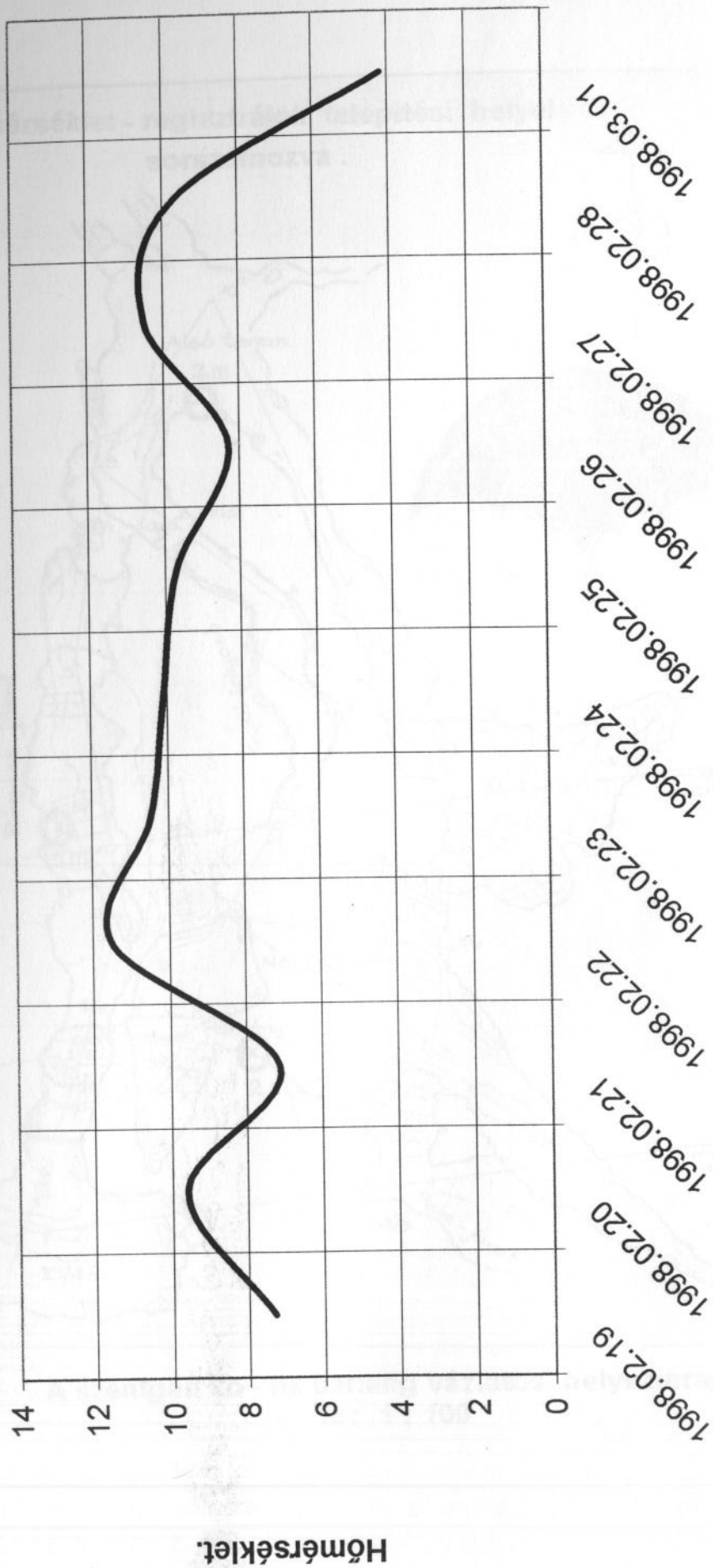
Veszprém, 1998 március 06.

Veszprém, 1998 február hónap napi átlaghőmérséklete.

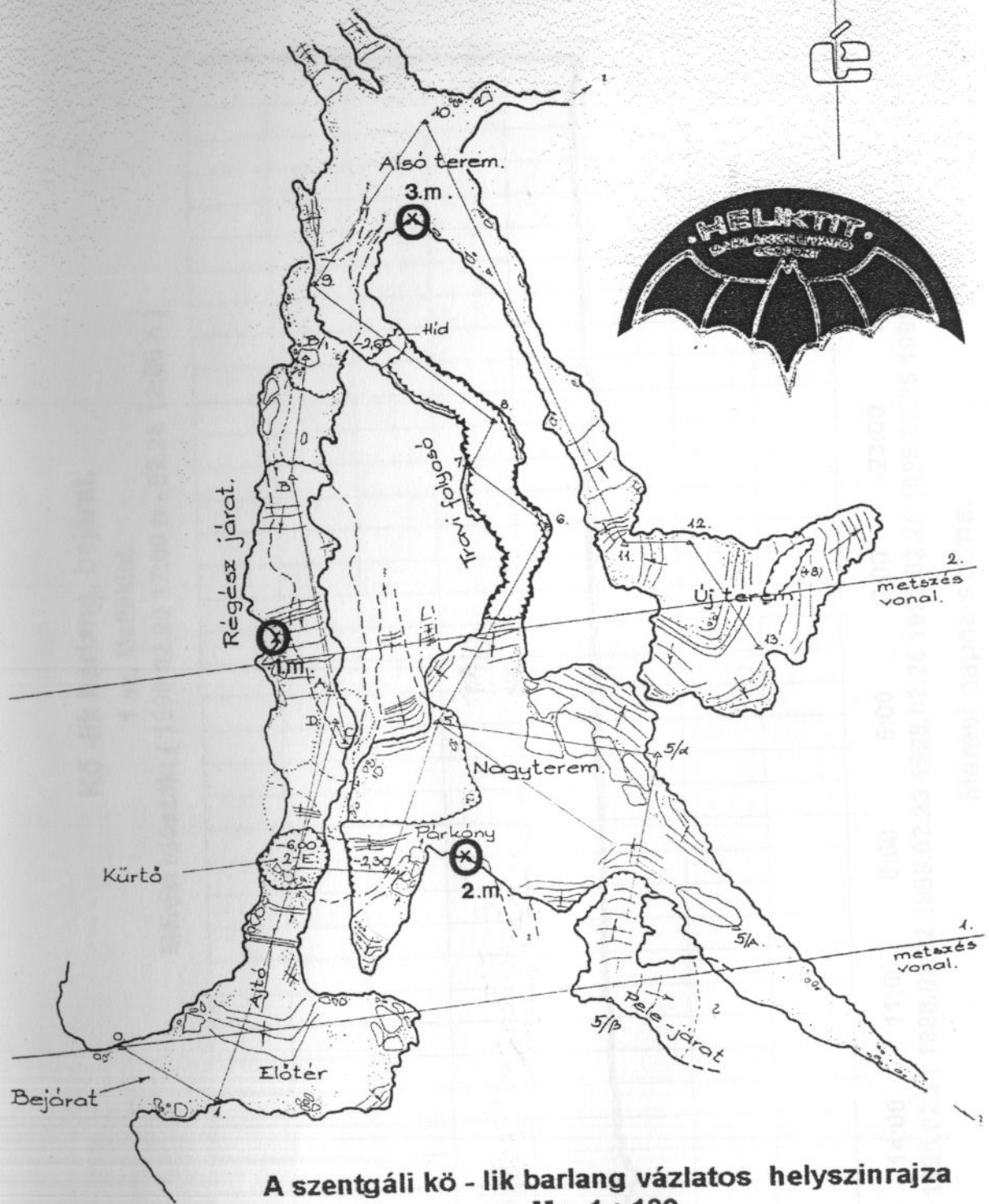
Mérési napok száma.

Veszprém, napi középhőmérséklete.
3 sz. Mérési ciklus.
(1998.02.19 - 03.02)

I.sz.mell.

Hőmérséklet - regisztrálók telepítési helyei sorszámozva .

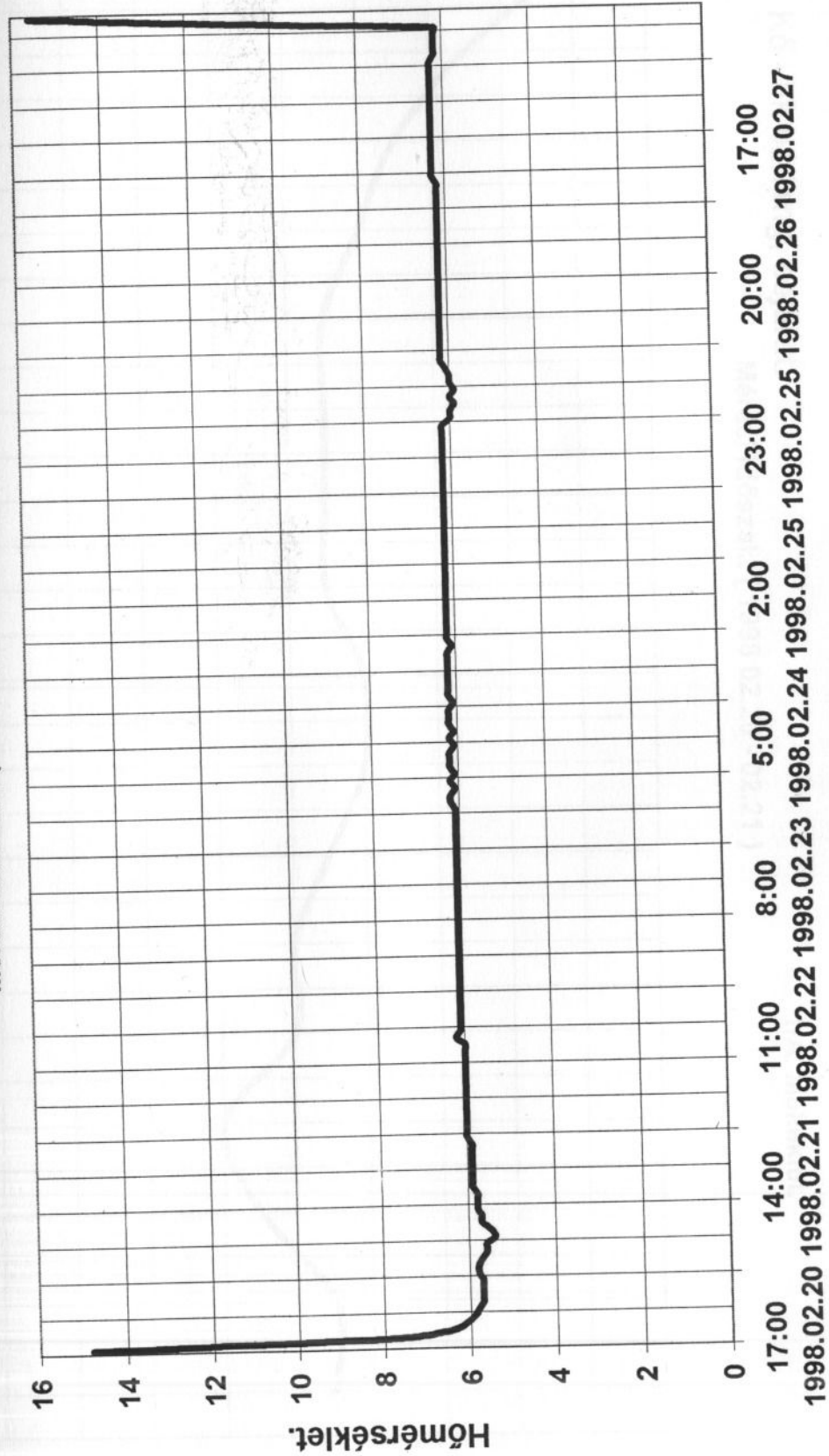

A szentgáli kö - lik barlang vázlatos helyszínrajza
M : 1 : 100

Kő -lik barlang, bejárat.

1 sz. Melléklet.

Mérési időszak: (1998.02.20 17:00 h - 02.28 12:00 h)

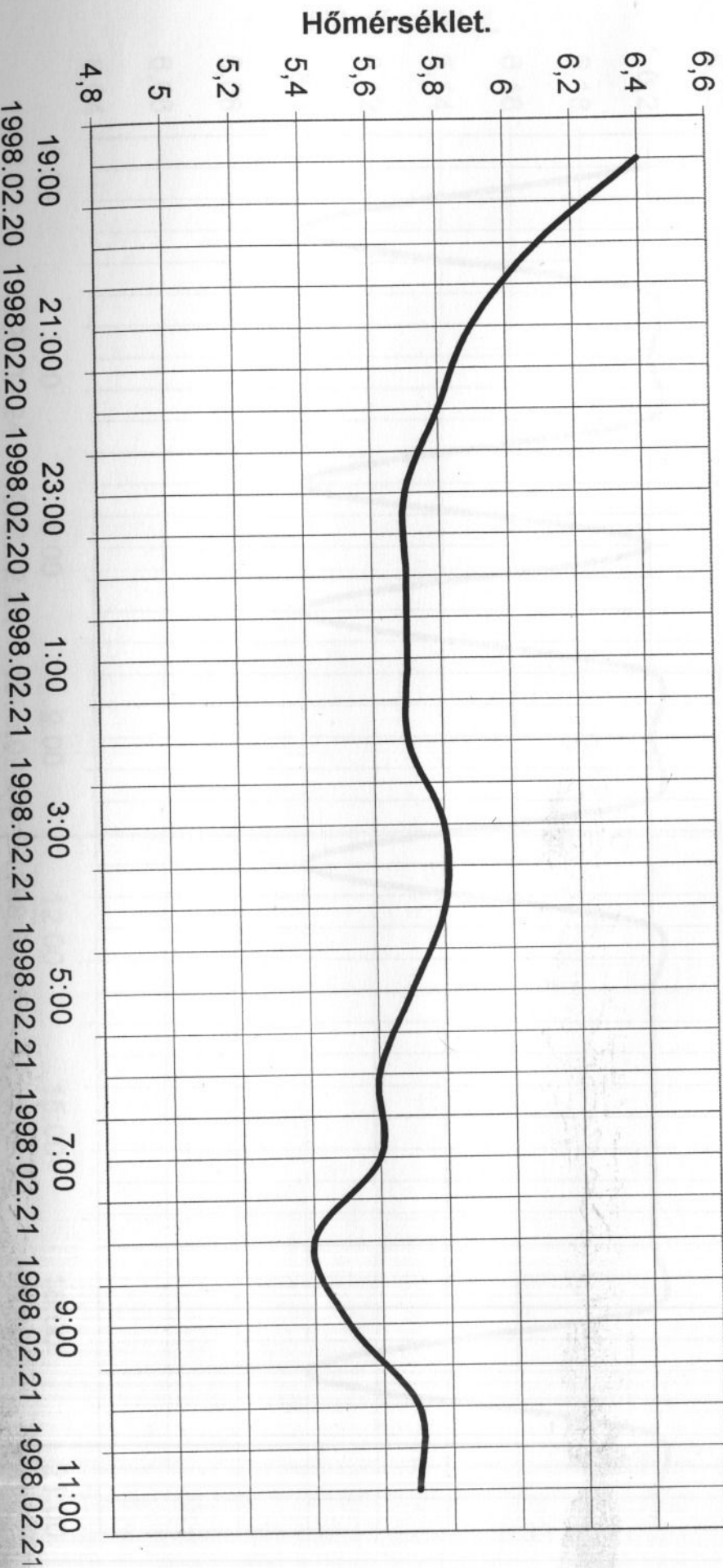

Mérési napok száma.

Kő - lik barlang, bejárata.

Mérési időszak: (1998.02.20 - 02.21)

1/A. Melléklet.

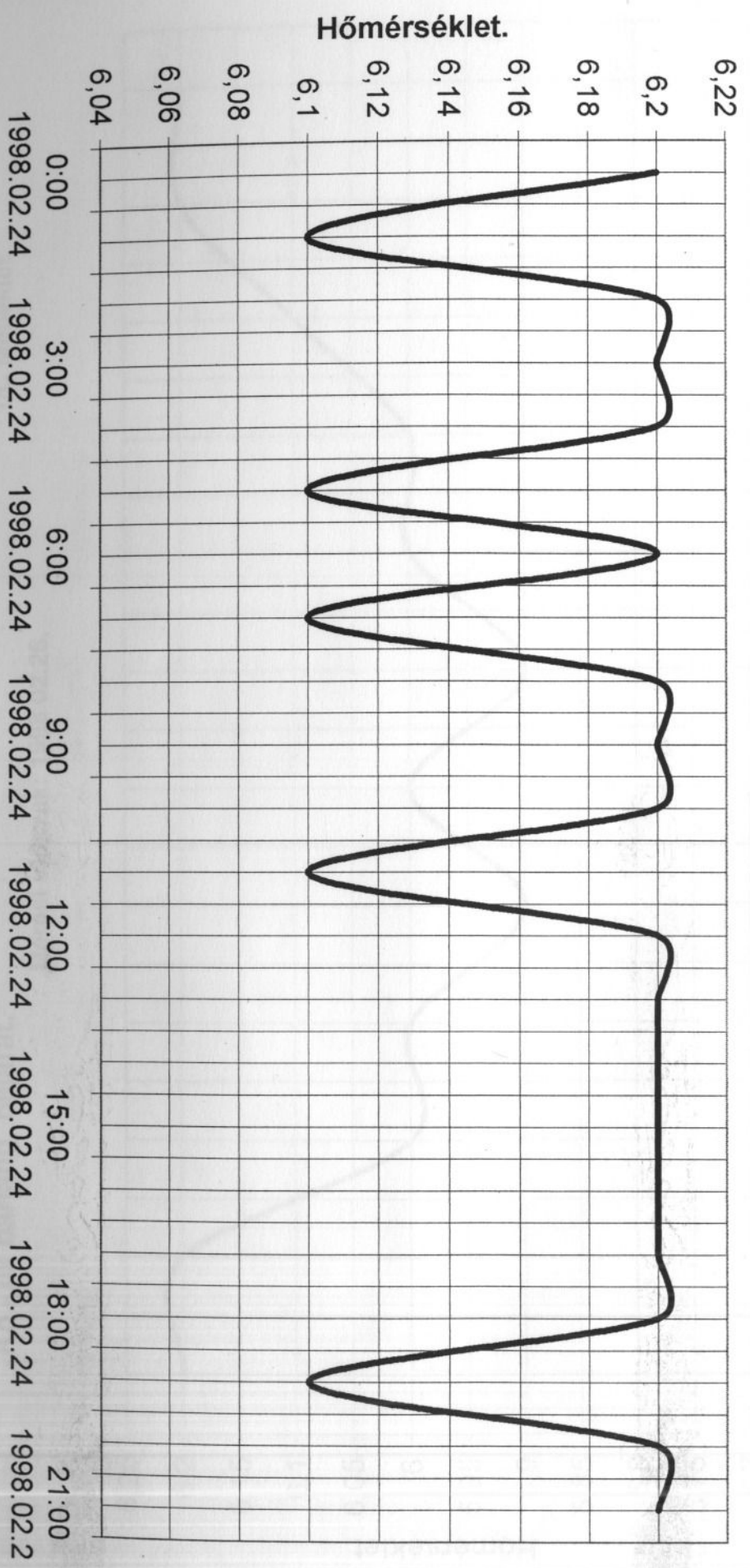

Mérési napok száma.

Kő - lik barlang, bejárat.

Mérési időszak: (1998.02.24.)

1/B. Melléklet.

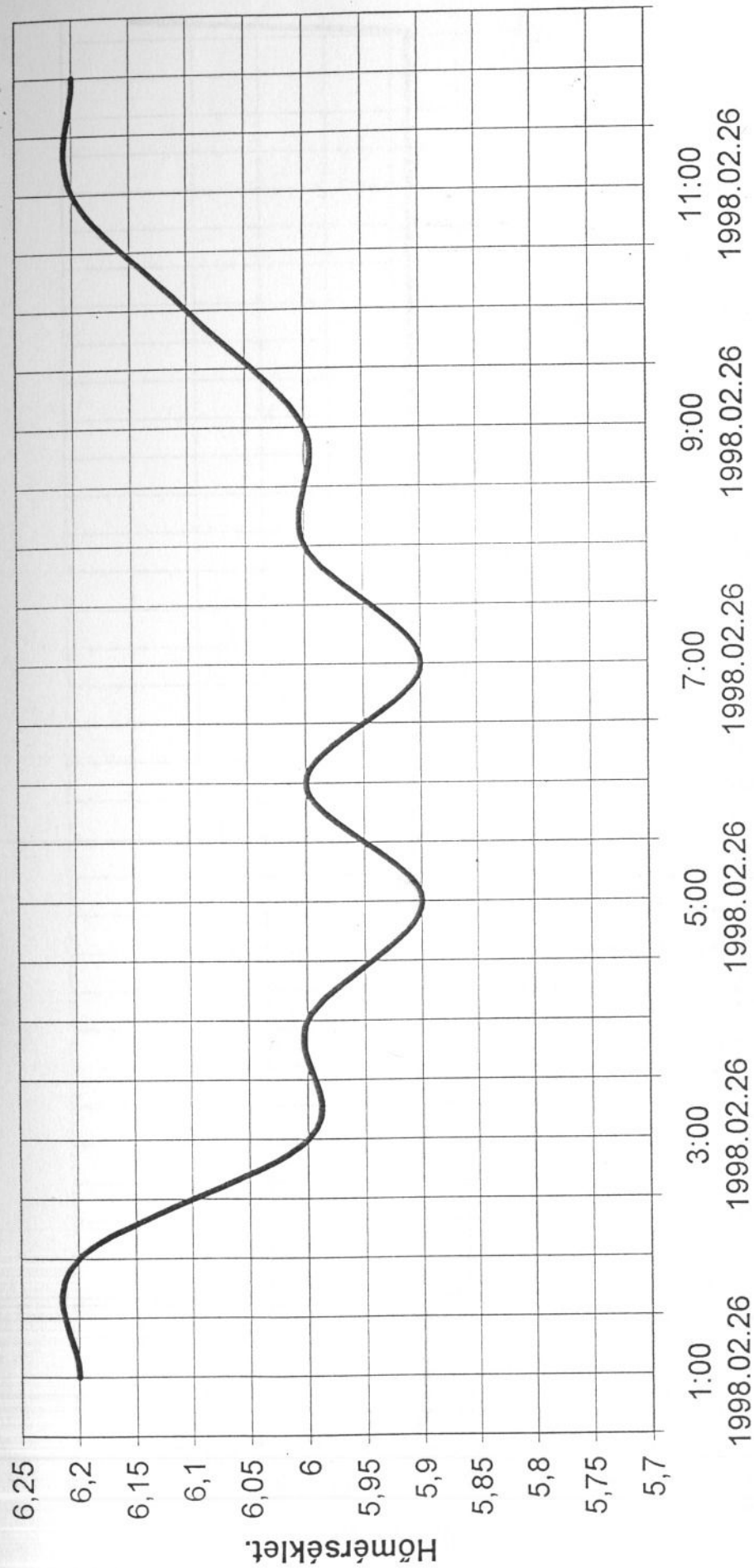

Mérési napok száma.

Kő - lik barlang, bejárat.

1/C Melléklet.

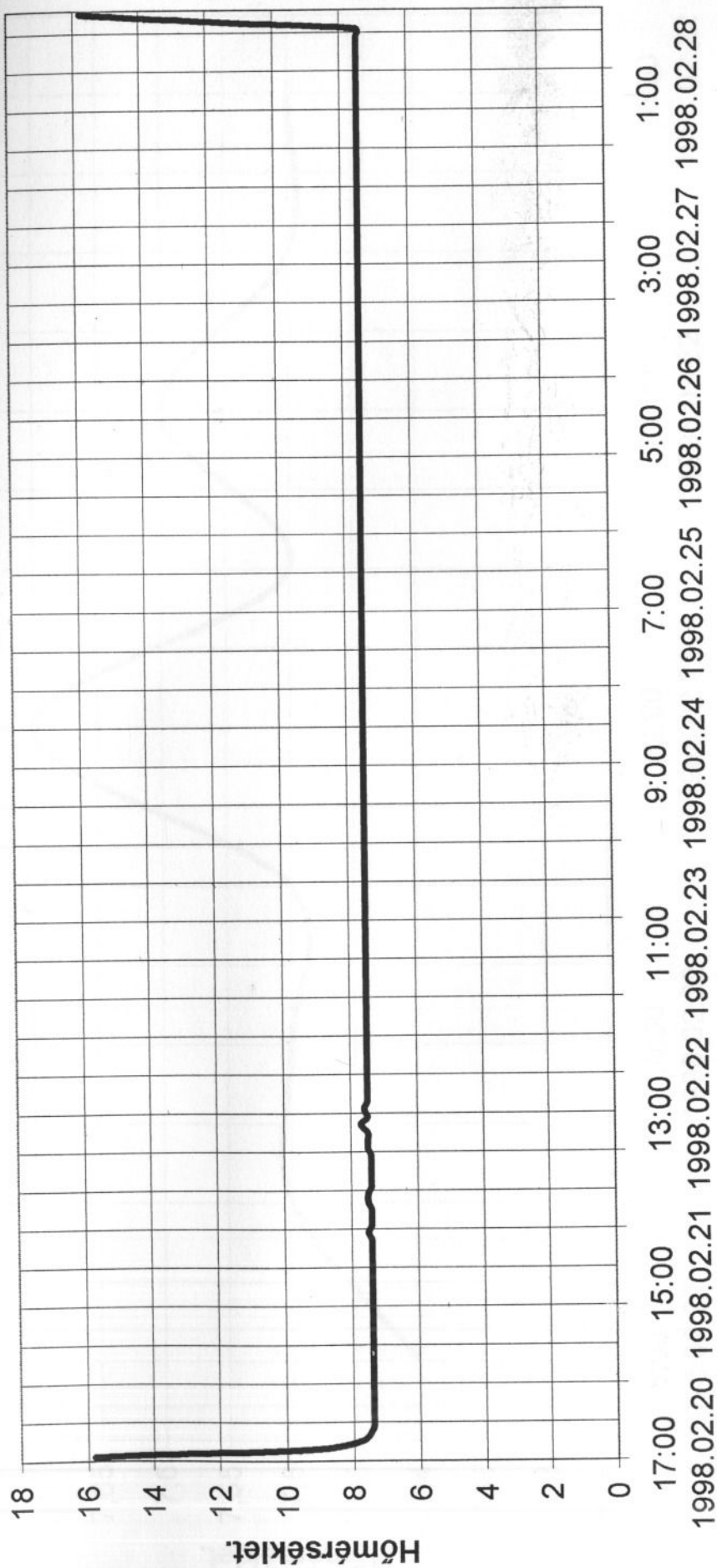
Mérési időszak: 1998 02.26.

Mérési napok száma.

Kő - lik barlang, nagyterem.
2 sz. melléklet.

Mérési időszak:(1998.02.20 17:00 h - 02.28 12:00 h.)

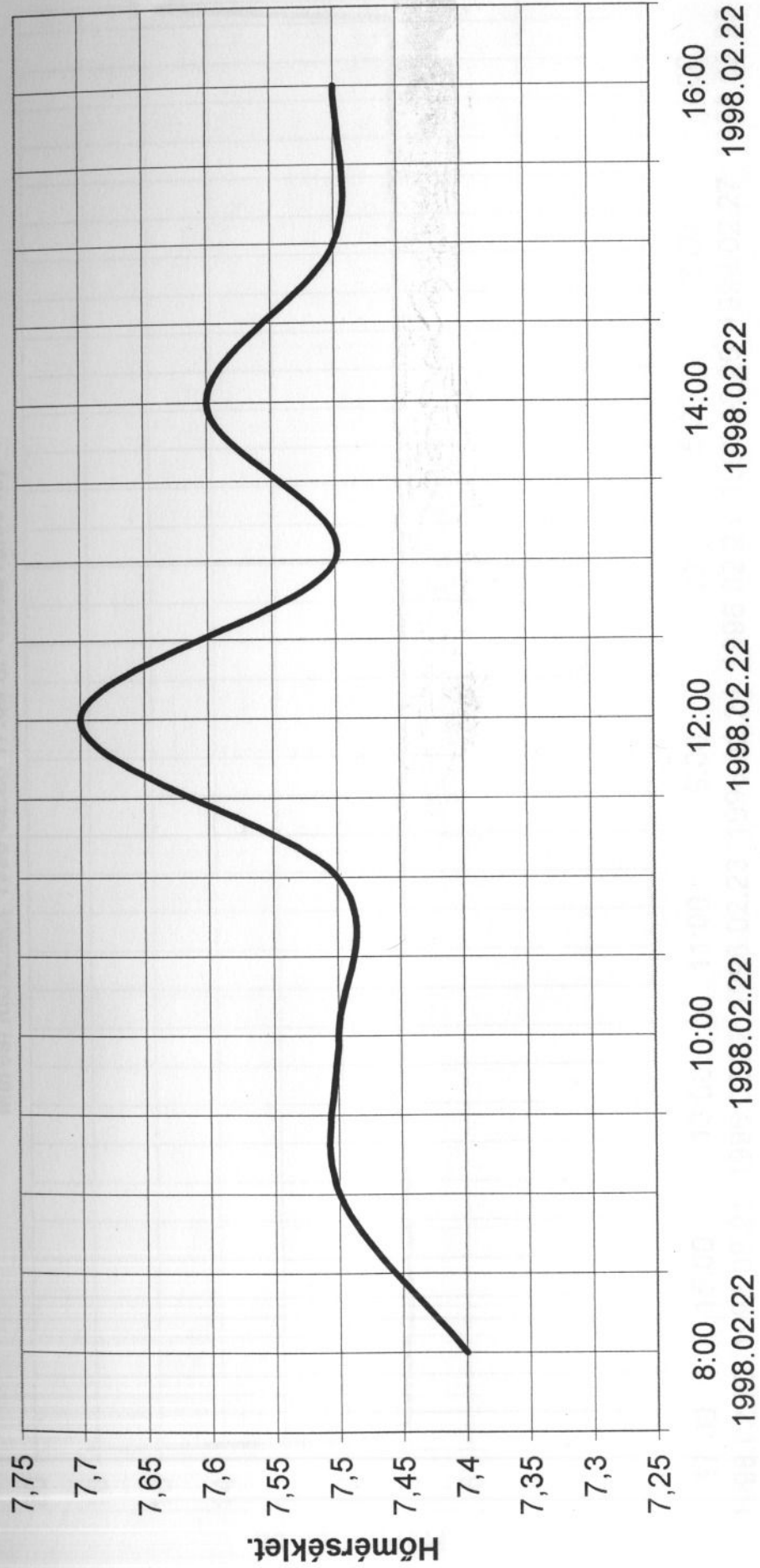

Mérési napok száma.

Kő - lik barlang nagyterem.

2/A Melléklet.

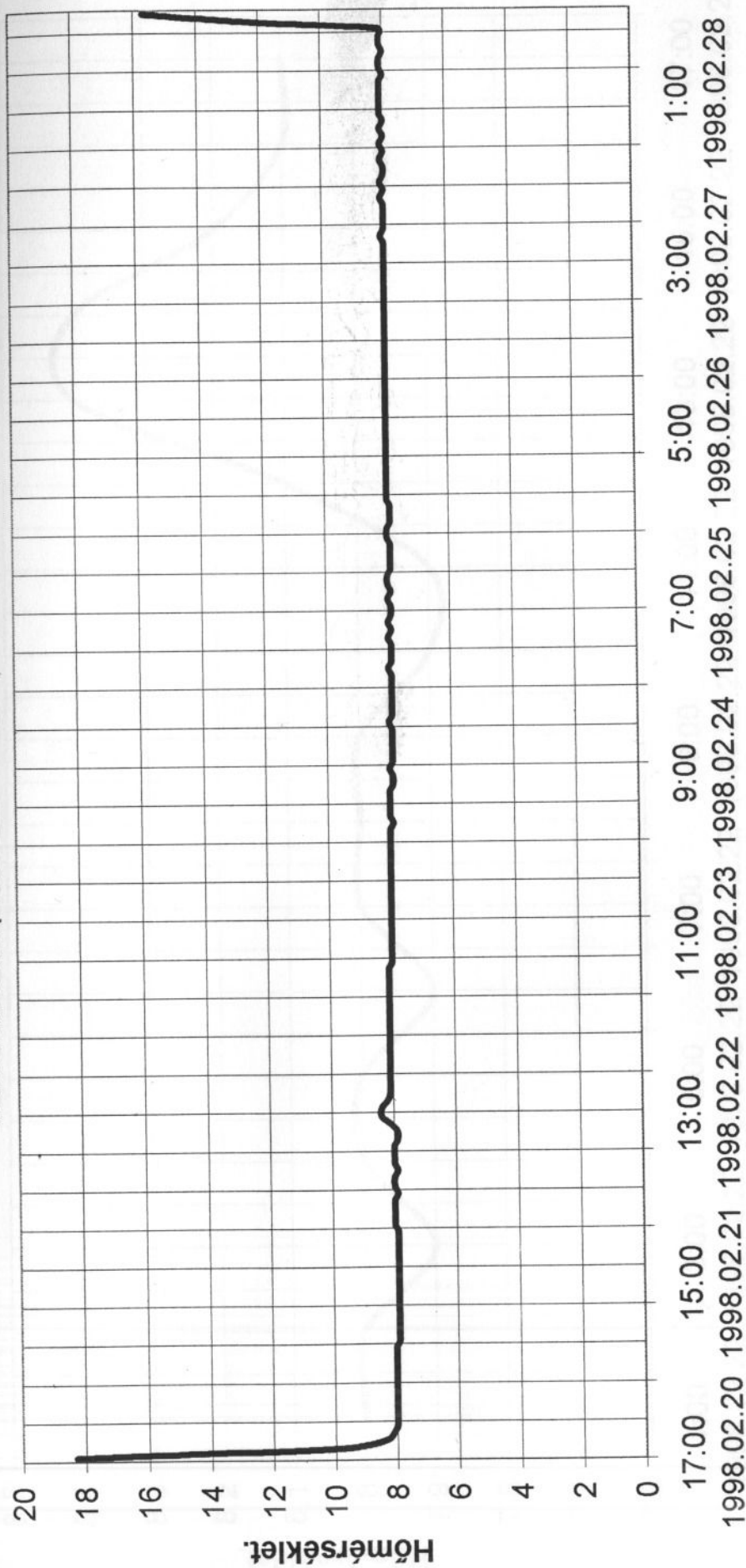
Mérési időszak: (1998 02.22.)

Mérési napok száma.

Kő - lik barlang, alsó terem. 3 sz. Melléklet.

Mérési időszak: (1998.02.20 17:00 h.- 02.28 12:00 h.)

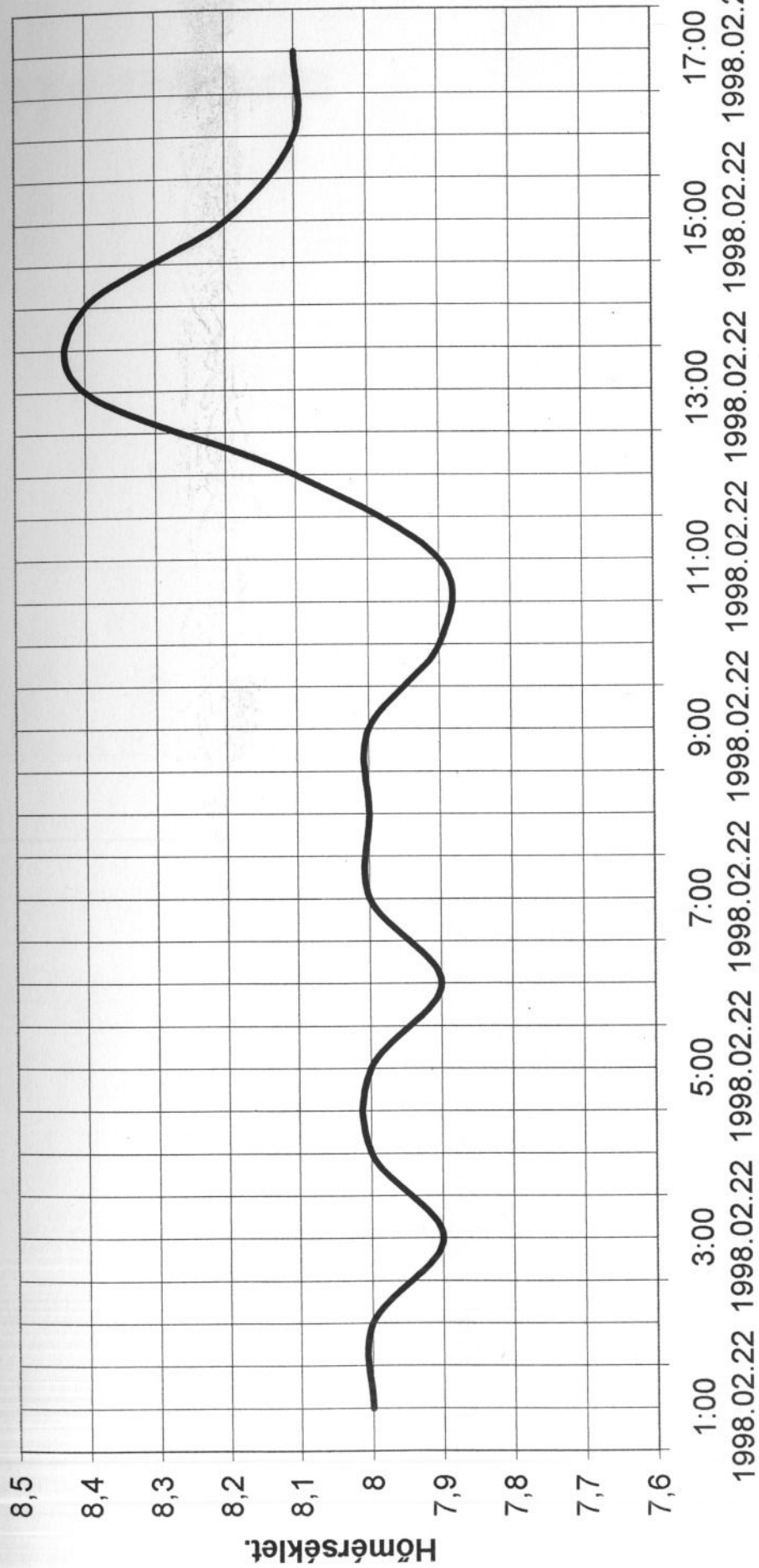

Mérési napok száma.

Kő - lik barlang, alsó terem.

3/A Melléklet.

Mérési időszak: (1998.02.22.)

Mérési napok száma.

V. Dokumentációs munkák

- Beszámoló
- Ujdosok, előadás, publikáció
- Záró

VI. Csoportélet

- Beszámoló
- Ujságcikkek, előadás, publikációk
- Fotók

Csoportunkból több fő vett részt a hagyományos Bakony 50 és más teljesítménytúrákon.

Több alkalommal szerveztünk sitúrát a Bakonyba és a Budai hegyekbe.

Az ország különböző hegységeiben túráztunk. Több tagunk magashegyi túrát tett az olasz és az osztrák Alpokban.

Előadásokkal, filmvetítésekkel publikáltuk tevékenységünket.

Megrendeztük a VI. Természetvédelmi és Barlangvédelmi Napot szeptember 13-án. A jó időben megrendezett túránkon 170 fő vett részt, melyet jegyzőkönyvbe foglaltunk.

A
R
A
M
M
A
S
A
S

BALATONFÜREDI PROGRAMAJÁNLAT

'97 április

Természetbarát Egyesület

1997. február 22-én megalakult a
Balatonfüredi Természetbarát Egyesület.

Elnöke: Schneider Ferenc.

Titkára: Boziné Sándor Erzsébet.

Klubnap: minden hónap 3. hétfőjén, 18 órakor
a Közösségi Házban.

(Belépés, tagdíjfizetés, jelentkezés a tanfolyamokra.)

Klubprogram április 21-én:

A szentgáli Cseppkőbarlang.

Előadás és videóvetítés.

Ea.: Hartig Miklós barlangász

Túraajánlat:

Április 5-én, szombaton kirándulás a **Cuha-patak
völgyébe**. A túratáv: 15 km.

Indulás az autóbusz pályaudvarról 7.15-kor Veszprémbe.

Hazaérkezés: kb. 18 órakor.

Részvételi díj: 550.- Ft, gyermekeknek 300.- Ft.

(Túrafelszerelést - túracipőt, esőkabátot - innivalót és
hideg ételmezt mindenki hozzon magával!)

A következő klubnap május 26-án lesz.

A Túravezetői tanfolyam programja:

1. oktatótúra április 20-án, vasárnap 9 órakor: Veszprém -
Gulyadomb. Találkozás az Állatkert előtti parkolóban.

Folyamatosan várjuk a természetbarátok és
leendő túravezetők jelentkezését!

ÁRA: 27 Ft

NAPILÓ

1997. szeptember 13., SZOMBAT

VESZPRÉM MEGYE NAPILAPJA

LIII. évfolyam, 214. szám

Gazdag hétvégi program a természetjárók részére

A szakosztályok által szervezett túrák mellett két jelentősebb program is kínálkozik a természetet kedvelő sportemberek részére szombaton, s mindkettő Herend, Szentgál és a Veszprém melletti Csatárhegy környékén zajlik.

– Öt év kihagyás után ma bonyolítjuk le a VI. természetvédelmi és barlangásznapot – jegyezte meg örömmel *Szilágyi László*, a megyei szövetség elnöke. – Ez alkalommal mutatjuk be az érdeklődőknek a Herend, Szentgál (Kőlik-barlang, Tiszafás), Bánd (Essegvár), Csatárhegy (barlang) útvonal nevezetességeit. A gyalogosan huszonhat kilométeres táv három pontján 9 és 16 óra között fogadott sportvezetők (*Hartig Miklós, Oroszlán Zoltán és Schäfer István Zsolt*) várják az érkezőket és adnak az érdeklődő sportembereknek szakszerű tájékoztatást, módszertani útmu-

tatást, mi több, üditőt és némi kis ajándékokat is.

– *Egy másik társaságot – ugyanebben a térségben – viszont vizsgára toborozták. Velük szemben mik az elvárások?*

– Igen, ugyanezen a napon, reggel nyolckor a szentgáli faluközpontban, a régi általános iskola udvarán találkozunk a Balatonfüred, Pápa, Zánka és Veszprém körzetéből érkező gyalogos középfokú bronzjelvényes gyakorlati túravezetői vizsgát tenni kívánó természetjárókkal – adott ezzel kapcsolatban felvilágosítást *Simon Ágoston*, a vizsgabizottság elnöke. – Egész napos program keretében adnak számot eddig megszerzett ismereteikről a jelentkezők, akik a csatár-hegyi ünnepélyes eredményhirdetés alkalmával várhatóan már át is vehetik a túravezetői jelvényeket és igazolványokat. A kikapcsolódás mellett haszna is lesz a napnak.

-s -ő

VI. Veszprém Megyei Természetvédelmi
és Barlangász Nap Kiírása
1997. szeptember 13.

A hagyományoktól eltérően kerül megszervezésre 5 év után a Veszprém Megyei Természetvédelmi és Barlangász Nap.

Ez alkalommal bemutatjuk az érdeklődőknek Herend - Szentgál - Bánd - Veszprém Csatárhegy nevezetességeit, természetvédelmi értékeit, barlangjait.

Javasolt útvonal: Herend - Szentgál - Kőlik barlang - Tiszafás - Bánd Várrom - Csatárhegyi barlang és kutatóház - Veszprém.

/Gyalogosan ez az útvonal kb. 26 km hosszú, amelyet részben személykocsival, kerékpárral, autóbusszal, egyéb járművel is meg lehet közelíteni./

A javasolt útvonalat ellenkező irányból is be lehet járni.

Túra résztvevői: Természetbarát egyesületek, szakosztályok, ODK és általános iskolás természetjáró csoportok és mindazok, akik a kiírásban foglaltakkal egyet értenek, óvják, védik környezetüket, lakóhelyüket, - a természetvédelmi, tájvédelmi területeket, műemlékeket és egyéb nevezetességeket.

Nevezés, nevezési díj:

Egységesen csoportonként, de egyénekenként is lehet nevezni a Veszprém Megyei Természetbarát Szövetség, Veszprém, Wartha V. u.3. 8200. címre írt levéllel.

Nevezési határidő: 1997. szeptember 02. Befiz. ill. nevezési díj előre befizetve személyenként egységesen: 1997. szeptember 10. határidőig 150.-Ft/fő.

A befizetésről a feladóvevényt a helyszínen be kell mutatni.

Fogadás, - vezetés:

Nevezetességet a helyszínen bemutatja és a túrázókat fogadja:

1. Szentgál Kő - lik barlangnál
Hartig Miklós az ÉPÍTŐK Természetbarát SE Szakosztályvezetője.
2. Bándon az Essegvári Várromnál
Oroszlán Zoltán a kutatótábor Vezetője, - Várkapitány.
3. Veszprémi Csatárhegy barlangnál és a kutatóháznál
Schäfer István Zsolt a Veszprémi Egyetemi Barlangkutató Egyesület vezetője.

Igény esetén a Veszprémi és a Veszprém Megyei Természetbarát Szövetség túravezetőt biztosít. Ezt nevezéskor igényelni kell /találkozás helye, időpont, útvonal/.

Kötelező felszerelés:

Csoportonként tájoló, íróeszköz, óra, turistatérkép, jegyzetfüzet, elsősegély csomag. Egyénekenként hideg élelem, ivóvíz, kényelmes cipő, a barlangi túrához alkalmas ruha, zseblámpa.

Egyéb: A helyszínre utazást minden csoport vagy önálló személy egyénileg szervezi meg. Szentgálon, Esseg várnál, Csatári barlangnál a fogadó sportvezetők 1997. szeptember 13.-án 9 - 16 óráig tartózkodnak. A rendezők és a fogadó sportvezetők egyes állomásokon üdítőt, kisebb ajándékot osztogatnak az érkezőknek. A gyalogos és barlangi túrára mindenki saját felelősségére indul, a szervezőktől semminemű kártérítés nem igényelhető.

Várunk minden természetbarátot a meghírdetett túrára.

Veszprém, 1997. augusztus 12.

Veszprém Megyei Természetbarát Szövetség
Vezetősége

Hartig Miklós és szakosztálya

Veszprém

.....
Batthyány u. 46/I

8200

A Veszprém Megyei Természetbarát Szövetség Elnöksége nevében köszönetemet fejezem ki a **VI. Megyei Természetvédelmi és Barlangász Nap** megszervezésében kifejtett munkájukért.

További sikerekben és eredményekben gazdag munkát kívánok.

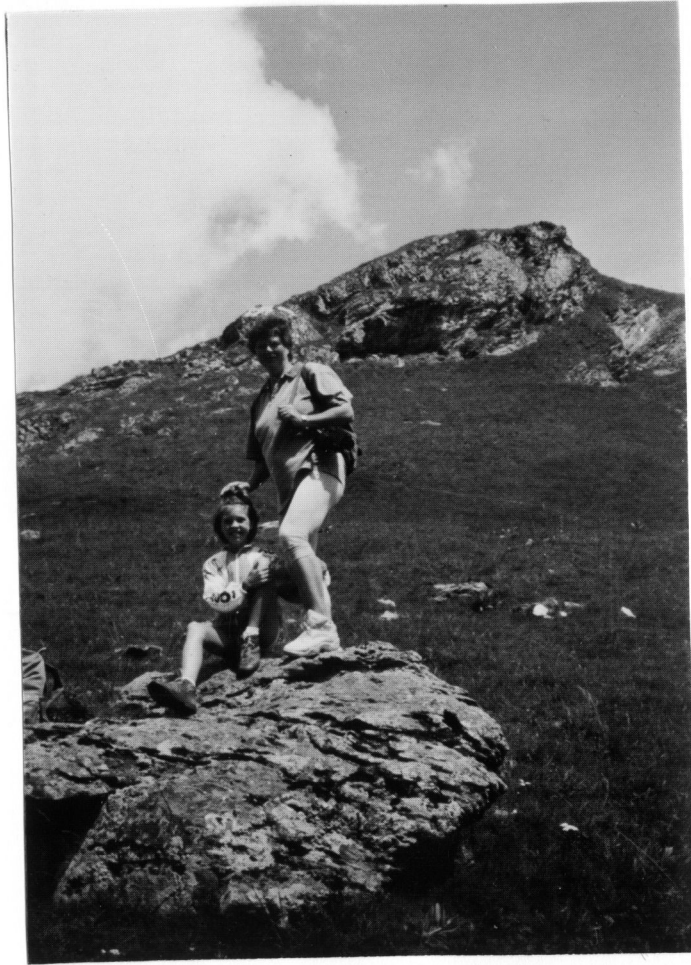
Veszprém, 1997. szeptember 30.

Simon Ágoston
Simon Ágoston
elnök

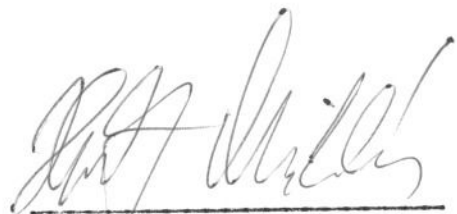
Montagna de Pinea

Ponte di Chanale

Az 1997-es esztendő-t december közepén zártuk le a kutatóbázison. Ez az év kutatási munkánkban egy kicsit szerényebb volt, de köszönetet mondok azoknak, akik ennyit is tettek az előrehaladásért.

Veszprém, 1998. március 8.

Hartig Miklós
Helikopter Barlangkutató
Szakosztály